

Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 24. Cerambycidae: Lepturinae

Contributions to the knowledge of beetles distribution in Western Poland.
Part 24. Cerambycidae: Lepturinae

Marek BUNALSKI¹, Szymon KONWERSKI², Marek PRZEWOŹNY³

¹Katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii UP, ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań,
e-mail: marek.bunalski@up.poznan.pl, ORCID: 0000-0001-6969-7625

²Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii UAM, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań,
e-mail: szymkonw@amu.edu.pl, ORCID: 0000-0002-6438-8759

³Zakład Zoologii Systematycznej, Wydział Biologii UAM, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań,
e-mail: hygrotus@amu.edu.pl, ORCID: 0000-0003-0376-4404

ABSTRACT: The new chorological data concerning 32 species of the subfamily Lepturinae are presented. The provided data come from observations and field research conducted in Western Poland over the last few decades as well as from historical materials.

KEY WORDS: longhorn beetles, Poland, distribution, new records.

Wstęp

Podrodzina Lepturinae reprezentowana jest w naszym kraju przez 62 gatunki (Biomap 2022), przy czym stan poznania ich rozmieszczenia w zachodniej Polsce jest bardzo nierównomierny. Dane katalogowe (BURAKOWSKI i in. 1990, 2000) wskazują, że obok terenów dobrze zbadanych istnieją obszary, z których pochodzą tylko pojedyncze doniesienia.

Z uwagi na przedział czasowy uwzględniony w Katalogu Fauny Polski, informacje dotyczące zachodniej Polski należy uzupełnić o publikacje, które ukazały się w bieżącym stuleciu: BOROWSKI i in. 2005, GUTOWSKI 2006, GUTOWSKI i RUTA 2004, HILSZCZAŃSKI i PLEWA 2009, HOFMAŃSKI i KARG 2011, KARPIŃSKI i in. 2011, 2014, KORCZYŃSKI i in. 2007, LUTEREK 2000, MAZUR i in. 2016, KRUSZELNICKI i SZCZEPAŃSKI 2003, MOKRZYCKI i in. 2018, NIEDOJAD 2012, PLEWA i in. 2011, PRZEWOŹNY 2004, 2007, 2013, RENNER i MESSUTAT 2007, 2013, RUTA 2007, 2009a, 2009b, 2014, RUTA i MELKE 2002, 2011, RUTA i in. 2011, 2014, 2016, SZCZEPAŃSKI 2017, SZCZEPAŃSKI i HERCZEK 2019, SZCZEPAŃSKI i in. 2017, WALCZAK i in. 2015, ZIELIŃSKI 2001, 2002, 2003, 2004, ŻURAWLEW i KROKER 2022, ŻURAWLEW i MELKE 2018.

Cel i metody

Celem niniejszego opracowania jest uzupełnienie informacji dotyczących występowania przedstawicieli podrodziny Lepturinae w zachodniej części kraju. Zaprezentowane dane pochodzą z badań i obserwacji terenowych prowadzonych na przestrzeni ostatniego trzydziestolecia, które w kilku miejscach uzupełniono o niepublikowane wcześniej materiały historyczne.

Informacje dotyczące bionomii, ekologii i ogólnego rozmieszczenia w Polsce podano za „Katalogiem Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990, 2000).

Dla wskazania źródła informacji zastosowano następujące oznaczenia: [MB] – Marek BUNALSKI, [MP] – Marek PRZEWOŹNY, [SK] – Szymon KONWERSKI. Jeśli nie zaznaczono inaczej osoby te były również bezpośrednimi obserwatorami.

W opracowaniu wykorzystano również materiały zebrane przez inne osoby, co oznaczono w tekście następującymi skrótami: A.K. – Andrzej KEPEL, A.Ł. – Antoni ŁĘSZCZAK, A.M. – Andrzej MELKE, A.P. – Anna PRANGE, A.S. – Artur SIENIUC, A.W. – A. WUJEC, B.B.S. – Beata BOROWIAK-SOBKOWIAK, D.L. – Dariusz LEŚ, G.H.G – G. i H. GRZEGORZEWSKY, J.B. – Jerzy BŁOSZYK, J.S. – Jan SIEKIERSKI, K.A. – Aneta KONWERSKA, K.W. –

Wojciech KUBASIK, M.K. – Michał KUPCZYK, P.M. – Maciej PABISIAK, P.S. – Paweł SIENKIEWICZ, P.T. – Paweł TRZCIŃSKI, R.L. – Rosław LEWANDOWSKI, R.W. – Roman WAŚALA, S.A. – Stefan ALWIN, S.C. – Sławomir CERBIN, T.R. – Tomasz RUTKOWSKI, U.W. – Urszula WALCZAK, W.K. – Weronika KONWERSKA, Z.Ś. – Zbigniew ŚLIWIŃSKI.

Taksony w pracy wymieniono w porządku alfabetycznym, a ich nazewnictwo przyjęto za „Catalogue of Palaearctic Coleoptera” (LÖBL i SMETANA 2010). Podział zoogeograficzny przyjęto za „Katalogiem Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. op. cit.), a kwadraty UTM w obrębie regionów uporządkowano alfabetycznie.

Pozostałe skróty oraz zakres geograficzny opracowania podano we wcześniejszych pracach z tego cyklu (BUNALSKI i in. 2019, 2020, 2021).

Wyniki

Poniżej przedstawiono nowe dane dotyczące występowania w zachodniej Polsce 32 gatunków z rodziny Lepturinae.

Alosterna tabacicolor (DEGEER, 1775)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VU91 Ośno Lubuskie, 30 V 2011, 6 exx., oddz. 443, dąbrowa, z roślin zielnych i traw [MB]; WU32 Zawarcie, 6 VI 2010, 1 ex., tereny leśne, samołówka świetlna [MB]; WU45 Stare Kurowo, 2 VII 2008, 1 ex., samołówka świetlna [MB]; WU72 Chalin, 19 VI 2013, 7 exx., do światła [MP]; XT29 Wiry: 20 VI 2006 (2 exx.), 30 V 2007 (3 exx.) – zakrzewienia śródpolne, leg. B.B.S. [MB]; XT39 Rogalin ad Poznań, 31 V 1998, 1 ex. [MP]; XU04 Stobnica, 1 VI 2001, 2 exx. [MP]; XU04 rez. Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 3 VI 2021, 2 exx., dąbrowa, na roślin zielnych [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Szamotuły, 14 V 2011, 1 ex., łąki i zarośla nadrzeczne, w czerpak [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 1 VI 2004, 1 ex., łąki i skarpa nadrzeczna, z roślin zielnych i traw [MB]; XU32 Biedrusko, 25 VI 1999, 1 ex., brzeg oczka wodnego koło świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum* [SK]; XU41 Uzarzewo, 24 V 2007, 1 ex., na roślinności zielnej, leg. A.Ł. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew liściastych. Zasiadla cieniste drzewostany i podawany jest z obszaru całego kraju. W zachodniej Polsce znany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną na kwiatach, głównie w lasach lub ich pobliżu. Reaguje również na przynętę świetlną.

Anastrangalia sanguinolenta (LINNAEUS, 1760)

Pojezierze Pomorskie: WU68 Drawieński P.N., 26 VI 1997, 1 ex. [SK].

Sudety Zachodnie: WS42 „Polana” ad Karpacz (Karkonoski P.N.), 8 VII 1993, 2 exx., droga leśna, na kwiatach [MB]; WS52 szlak na „Słonecznik” (K.P.N.), 26 VII 2007, 1 ex. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem martwych drzew iglastych, głównie sosen i świerków. Znany z obszaru całego kraju, choć częściej obserwowany na pogórzu i w górach. W zachodniej części kraju podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany pojedynczo w Drawieńskim i Karkonoskim Parku Narodowym.

Anoplodera (Anoplodera) rufipes (SCHALLER, 1783)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: YT04 Gołuchów, 9 VI 1982, 1 ex., leg. A.M. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew liściastych. Znany z rozproszonych stanowisk na obszarze całego kraju. W zachodniej części kraju podawany z kilkunastu stanowisk. W analizowanym materiale reprezentowany przez okaz z Gołuchowa.

Anoplodera (Anoplodera) sexguttata (FABRICIUS, 1775)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 3 VI 2017, 7 exx., skarpa i las na skłonach wąwozów, z roślin zielnych i traw [MB, MP].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT18 dolina rz. Gryżynki ad Gryżyna, 2-4 VI 2016, 2 exx., łąki, z roślin zielnych [MB]; XT29 OOS Kociołek (Wielkopolski P.N.), 12 VI 2016, 1 ex. [SK]; XT39 Kątnik ad Łęczycza (W.P.N.), 3 VI 2011, 1 ex. [SK]; XT48 OOS Świetlista Dąbrowa na Wysoczyźnie (W.P.N.), 22 VI 2006, 5 exx., w żółte miski, leg. P.T. [SK]; XU32 Biedrusko ad Poznań, 4 VI 1999, 1 ex., skraj *Potentillo albae-Quercetum*, leg. U.W. [SK]; YT04 Gołuchów: 22 VI 1982 (1♂), 18 VI 1988 (1♀), leg. A.M. [MB].

Gatunek związany rozwojowo ze zmuszałym drewnem drzew liściastych. Obserwowany w całym kraju, szczególnie w części południowej i wschodniej. W zachodniej Polsce znany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną na obrzeżach lasów i w świetlistych drzewostanach.

Carilia virginea (LINNAEUS, 1758)

Sudety Zachodnie: WS42 „Polana” (Karkonoski P.N.), 8 VII 1993, 2 exx., na kwiatach [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem świerkowym. Znany przede wszystkim z pogórzy i gór, a ponadto z rozproszonych stanowisk na niżu. W zachodniej części kraju podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W analizowanym materiale reprezentowany przez okazy z Karkonoszy.

Cortodera femorata (FABRICIUS, 1787)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 23 IV 2007, 4 exx., punkt widokowy przy „Wąwozie Markocin”, do światła, leg. K.W. [MB]; idem, 3 VI 2017, 2 exx., skarpa i las na skłonach wąwozów, z roślin zielnych i traw [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VU63 Kaleńsko, 23 V 2014, 1 ex., tereny leśne, samołowka świetlna, leg. R.W. [MB]; WT18 dolina rz. Gryżynki ad Gryżyna, 4 VI 2016, 1 ex., tereny leśne, z runa i podszytu [MB]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 1 ex., oddz. 279 [MP]; XT19 rez. „Suche Zbocza” (Wielkopolski P.N.), 15 V 2007, 1 ex., na rośl. zielnej, leg. P.T. [MB]; XT29 Jez. Budzyńskie (W.P.N.), 15 V 1999, 1 ex. [SK]; XT38 rez. „Krajkowo” ad Mosina, 21 V 2005, 1 ex., łągi, w locie [MB]; XT39 Kątnik ad Łęczyca (W.P.N.), 12 V 2009, 1 ex. [SK]; XU01 Bytyń, 30 V 1963, leg. S.A. [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły, 3 VI 2021, 1 ex., łąki nadrzeczne, na roślin zielnych [MB]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko: 3 VI 2021 (1♀), 11 V 2022 (2 exx.) – dąbrowa, na rośl. zielnych i krzewach [MB]; XU13 Sycyn: 11 V 2008 (1 ex.), 26-31 V 2008 (1 ex.) – las sosnowy, na liściach krzewów [MB], idem, 5 VI 2015, 1♀, wysychający ols śródleśny, na liściach krzewów [MB]; XU22 Biedrusko, 20 V 2006, 1 ex., poligon wojskowy, grąd [SK]; XU32 Biedrusko, 30 V 2003, 1 ex., poligon wojskowy, *Pruno-Crataegum* [SK]; XU41 dolina rz. Cybinki ad Uzarzewo, 24 V 2007, 2 exx., na rośl. zielnych [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew iglastych. Podawany z obszaru całej Polski. W zachodniej części kraju znany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną w zbiorowiskach leśnych i okrajkowych.

Cortodera humeralis humeralis (SCHALLER, 1783)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 23 IV 2007, 3 exx., punkt widokowy przy „Wąwozie Markocin”, do światła, leg. K.W. [MB]; VV71 Szczecin-Las Arkoński: 14 V 2004 (1 ex.), V 2005 (1 ex.) [SK].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WU76 Mniszek, 11 VI 2006, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Jeziory (Wielkopolski P.N.): 13 V 2009 (1 ex.), 20 V 2010 (2 exx.) – kwaśna dąbrowa [SK]; XT78 rez. „Czeszewski Las” ad Czeszewo, 25 V 2006, 1 ex. [MP]; XU04 Obrzycko, 5 VI 2001, 1 ex. [SK]; XU32 Biedrusko, 27 V 2000, 2 exx., świetlista dąbrowa, leg. P.S. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew liściastych, głównie dębów. W Polsce obserwowany częściej na niżu. W zachodniej części kraju znany

z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną, w dąbrowach lub ich pobliżu.

Dinoptera collaris (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WU30 Boryszyn, 19-20 VI 2005, 2 exx., las, z kwiatów [MB]; WU72 Chalin, 11-13 VI 2010, 1 ex., tereny leśne, samołowka świetlna [MB], idem: 19 VI 2013 (1 ex.), 21 VI 2013 (2 exx.) – do światła [MP]; XT29 Trzebaw, 19 VI 2006, 1 ex., przy drodze, leg. P.T. [MB]; Wiry: 20 VI 2006 (1 ex.), 50 V 2007 (1 ex.) – w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU04 Obrzycko, 5 VI 2001, 6 exx. [SK]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 4 VI 2022, 1 ex., dąbrowa, na rośl. zielnych [MB]; XU13 Sycyn, 16 V 2009, 1 ex., tereny leśne, na baldachach [MB]; XU20 Plewiska, 27 V 2019, 1 ex., skraj pola uprawnego, na baldachach [SK]; XU30 Poznań, 2 VII 1997, 1 ex., fort IIa [MP]; XU32 Biedrusko, 19 VI 1999, 1 ex., poligon wojskowy, na wierzbie [SK], idem, 4 V 1998, 1 ex., leg. U.W. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem obumierających drzew liściastych. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, choć częściej obserwowany w części wschodniej. W zachodniej Polsce znany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany głównie wiosną na kwitnących roślinach. Reaguje również na przynętę świetlną i barwną (żółte miski).

Evodinellus (Brachytodes) clathratus
(FABRICIUS, 1792)

Sudety Zachodnie: WS32 Szklarska Poręba, 2 V 2000, 2 exx. [SK].

Gatunek o niedostatecznie poznanej bionomii. W Polsce znany jedynie z pogórzy i obszarów górskich. W analizowanym materiale reprezentowany przez okazy z Karkonoszy.

Grammoptera (Grammoptera) abdominalis
(STEPHENS, 1831)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT95 rez. „Dębowiec” ad Gubin, 31 V 2011, 1 ex., dąbrowa, na rośl. zielnych [MB]; XU32 Biedrusko, 13 V 2001, 1 ex., poligon wojskowy, dąbrowa [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem dębów. Znany głównie ze środkowej i południowej części kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany jedynie w starych dąbrowach.

Grammoptera (Grammoptera) ruficornis
(FABRICIUS, 1781)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 3 VI 2017, 10 exx., skarpa i las na skłonach wąwozów, z roślin zielnych i traw [MB]; VU47 rez. „Słoneczne Wzgórza” ad Raduń, 16 VI 2021, 1 ex., murawa kserotermiczna, na rośl. zielnych [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT83 Jezioro Dolne, 17 VI 2021, 1 ex., droga przy jeziorze, na kwitnących baldachach [MB]; WU72 Chalin, 19 VI 2013, 3 exx., do światła [MP]; XT29 OOS Kociołek (Wielkopolski P.N.), 18 VI 2017, 1 ex., brzeg jeziora [SK]; XT67 rez. „Dębno nad Wartą”, 27 V 2007, 1 ex. [SK]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 18 V 2013 (5 exx.), 25 V 2014 (2 exx.) – ols i zarośla [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły: 11 VI 2009 (1 ex.), 21 V 2011 (1 ex.), 1 VI 2015 (1 ex.), 3 VI 2021 (1 ex.) – łąki nadrzeczne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Sycyn, 10 V 2014, 1 ex., suche nieużytki przyłesne, na rośl. zielnych [MB]; XU04 rez. „Światlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 4 VI 2022, 1 ex., dąbrowa, na rośl. zielnych [MB]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 15 V 1997, 1 ex., zadrzewienia na płu. brzegu [SK]; XU13 Sycyn ad Szamotuły: 19 V 1993 (1 ex.), 2 VI 2007 (3 exx.), 4 V 2008 (1 ex.) – las sosnowy, na przydrożnych kwiatach [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Kiszewo, 4 VI 2010, 1 ex., „Dołęga I”, skarpa nadrzeczna, na rośl. zielnych [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Szamotuły, 14 V 2011, 1 ex., łąki i zarośla nadrzeczne [MB]; XU13 Sycyn, 1-5 V 2007, 1 ex., leg. A.Ł. [MB], idem: 17 VI 2012 (1 ex.), 4 VII 2013 (1 ex.) – tereny leśne, na rośl. runa [MB]; XU20 Poznań-Ogrody: 26 V 2009 (1 ex.), 8-10 V 2018 (1 ex.) – ogród UPP, samolówka świetlna [MB]; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki: 12 V 2016 (2 exx.), 28 IV 2018 (1 ex.) – miedze i nieużytki śródpolne [MB]; XU30/31 Poznań-Cytadela, 19 V 1995, 1 ex. [SK], idem, 16 V 1998, 1 ex., leg. U.W. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew i krzewów liściastych. Znany z licznych stanowisk na obszarze całego kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną, zarówno w środowiskach otwartych, jak i leśnych.

Grammoptera (Grammoptera) ustulata
(SCHALLER, 1783)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 23 IV 2007, 1 ex., punkt widokowy przy „Wąwozie Markocin”, do światła, leg. K.W. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: YT04 Gołuchów, 10 V 1989, 1 ex., leg. A.M. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z cienkimi gałęziami drzew liściastych. Znany z rozproszonych stanowisk na obszarze całego kraju. W zachodniej części kraju podawany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany bardzo rzadko, na przełomie kwietnia i maja.

Leptura (Leptura) aethiops
PODA VON NEUHAUS, 1761

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT48 OOS Światlista Dąbrowa na Wysoczyźnie (Wielkopolski P.N.), 22 VI 2006, 2 exx., w żółte miski, leg. P.T. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew liściastych. Występuje na obszarze całego kraju, choć liczniej obserwowany jest w części środkowej i wschodniej. W zachodniej Polsce podawany z nielicznych stanowisk. W trakcie badań stwierdzony jedynie w Wielkopolskim Parku Narodowym.

Leptura (Leptura) quadrifasciata
LINNAEUS, 1758

Pobrzeże Bałtyku: VV54 Nowe Warpno, 9 VIII 2007, 1 ex., skraj wsi, do światła [MB]; WA71 Łazy, 2 VIII 1994, 1♂ [SK].

Pojezierze Pomorskie: XV47 Żołna, 14 VII 1997, 1 ex., leg. G.H.G. [MP].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD02 Wilczyn, VII 1974, 1 ex., leg. A.P. [MP]; CD31 Orle, 5 VI 1998, 1 ex., leg. J.S. [MP]; WT95 leśn. Krzyżowice ad Włoszakowice, 10 VII 2008, 3 exx., oddz. 99/100 [MB, SK]; WU76 Mniszek: 1 VIII 2006 (1 ex.), 20 VIII 2006 (1 ex.), 28 VIII 2007 (2 exx.) – wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Rosnówko, 29 VII 1997, 1♂, na baldachach [SK]; XT29 Wiry: 12 VII 2006 (1♀), 30 VIII 2007 (1 ex.) – w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT38 Rogalin, 29 VI 1996, 2 exx., łągi, na korze dębów [MB], idem, 22 VII 2015, 1 ex., łągi, na rośl. zielnych [MB]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 23 VII 1997, 1♂, południowy brzeg jeziora [SK]; XU11 Sepno: 28 VI 2007 (1♀), 17 VII 2008 (1♀), 25 VIII 2008 (1 ex.) – wilgotna łąka, leg. B.B.S. [MB]; XU13 Sycyn: 7 VIII 1993 (1 ex.), 17 VI 2007 (3 exx.), 1 VII 2007 (1 ex.), 6 VIII 2007 (1 ex.), 18 VI 2008 (1♀), 28-30 VII 2008 (2 exx.), 11 VI 2011 (1♂), 17 VII 2011 (1♂), 9 VI 2012 (1 ex.) – tereny leśne, na rośl. runa [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Kiszewo, 12 VI 2016, 2 exx., „Dołęga I”, na kwiatach [MB]; XU30 Poznań-Malta, 13 VIII 1997, 1♀, nad Jez. Maltańskim, na baldachach [SK]; YT05 Brudzew, 22 VIII 2011, tereny leśne, samolówka świetlna, leg. P.M. [MB]; Nadl. Jarocin, obręb Klęka, 12 VII 2007, 1 ex. [MP].

Wzgórza Trzebnickie: XS88 Działosza, 3 VII 2010, 1♀ [SK].

Beskid Zachodni: CV59 dolina rz. Czarna Wisielka ad Wisła, 7 VIII 2010, 1ex. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew liściastych. Znany z licznych stanowisk na obszarze całego kraju. W zachodniej części kraju podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany pod koniec wiosny i latem, głównie na obszarach leśnych lub w ich pobliżu.

Oxymirus cursor (LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VV86 rez. „Wiejkowski Las” ad Wysoka Kamińska, 15 V 1996, 1ex., leg. P.S. [MB].

Sudety Zachodnie: WS42 „Kocioł Małego Stawu” (Karkonoski P.N.), 28 VI 1991, 1 ex., bór świerkowy [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew iglastych. Występuje liczniej na południu Polski oraz na niektórych stanowiskach niżowych. W zachodniej części kraju podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany pojedynczo na dwóch stanowiskach.

Pachytodes cerambyciformis (SCHRANK, 1781)

Sudety Zachodnie: WS52 Karpacz-Sowia Dolina, 24 VII 2013, 1ex., na kwitnących roślinach, leg. P.T. [MB]; WS35 Lubomierz: 2 VIII 1995 (1 ex.), 25 VIII 1997 (1 ex.) – las, na baldachach [SK].

Gatunek związany rozwojowo z korzeniami drzew liściastych i iglastych. Znany głównie z południowej części kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W analizowanym materiale reprezentowany przez okazy sudeckie.

Pedostrangalia (Pedostrangalia) revestita
(LINNAEUS, 1767)

Pojezierze Pomorskie: VV71 Szczecin-Las Arkoński, 21 V 2004, 1 ex., leg. A.W. [SK].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU20 Poznań-Ogrody, 27-29 V 2005, 1 ex., ogród UPP, samolówka świetlna [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi. W Polsce liczniej występujący w części zachodniej, gdzie notowany był kilkudziesięciu stanowiskach. W analizowanym materiale nieliczny. Reaguje na przynętę świetlną.

Pseudovadonia livida bicarinata (ARNOLD, 1869)

Pojezierze Pomorskie: VU47 rez. „Słoneczne Wzgórza” ad Raduń, 16 VI 2021, 2 exx., murawa kserotermiczna, na rośl. zielnych [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT18 dolina rz. Gryżynki ad Gryżyna, 4 VI 2016, 1 ex., na rośl. zielnych [MB]; WU72 Chalin, 2 VI 2011, 1 ex., tereny leśne, samolówka świetlna [MB]; XT19 Krąplewo, 3 VII 2008, 1 ex., łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Trzebaw: 26 VI 2006 (1 ex.), 13 VII 2006 (1 ex.) – zadrzewienia śródpolne, leg. P.T. [MB]; XT38 rez. „Krajkowo” ad Mosina, 20 VI 2007, 1 ex. na rośl. zielnych [MB]; XT78 urocz. „Warta” ad Czeszewo, 21 V 2018, 1 ex., łąki i zarośla nadrzeczne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły: 5 VII 2009 (2 exx.), 1-3 VI 2015 (3 exx.), 17 VI 2022 (1 ex.) – łąki nadrzeczne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 19-23 VI 2012 (5 exx.), 29 VI 2013 (2 exx.), 7 VI 2014 (1 ex.), 3 VII 2014 (2 exx.), 10-18 VI 2022 (2 exx.), 3-13 VII 2022 (2 exx.) – łąki i turzycowiska [MB]; XU03 Sycyn ad Szamotuły: 21 VI – 4 VII 2013 (7 exx.), 7-27 VI 2014 (2 exx.), 4 VII 2015 (1 ex.), 3-18 VI 2022 (5 exx.), 13 VII 2022 (1 ex.) – suche nieużytki przyleśne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Jaryszewo, 17-22 VI 2022, 5 exx., łąki i nieużytki przyleśne, na rośl. zielnych [MB]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Jaryszewo, 4 VI 2022, 2 exx., na rośl. zielnych [MB]; XU11 Lusowo: 25 VI 1994 (1 ex.), V 1995 (1 ex.), 28 VI 1996 (1 ex.) [SK]; XU11 Sepno, 17 VII 2008, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU13 Sycyn: 5 VI 1993 (2 exx.) 26-31 V 2008 (1 ex.), 7 VI 2008 (2 exx.), 17 VI 2012 (2 exx.), 12 VII 2015 (2 exx.) – tereny leśne, na rośl. runa i podszytu [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo: 17 VI 2008 (2 exx.), 4 VI 2010 (1 ex.), 5 VI 2015 (2 exx.), 16 VI 2019 (1 ex.), 4 VI 2022 (2 exx.) – skarpy i łąki, na rośl. zielnych [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Ruks-Młyn: 12 VI 2014 (2 exx.), 16 VI 2019 (4 exx.) – łąki i zarośla nadrzeczne [MB]; XU22 Sobota, 12 VI 2007, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki: 7 VII 2017 (2 exx.), 16 VI 2018 (1 ex.) – nieużytki i skarpy śródpolne, na rośl. zielnych [MB]; XU30 Poznań, 2 VII 1997, 1 ex., fort IIa [MP]; XU31 Jez. Glinnowieckie ad Radojewo, 10 VI 1999, 1 ex., zarośla [SK]; XU42 Zielonka, 7 VI 2011, 2 exx., na kwiatach leśnych, leg. A.Ł. [MB].

Gatunek szeroko rozprzestrzeniony na obszarze całego kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań jeden z najczęściej obserwowanych przedstawicieli Lepturinae.

Rhagium (Hagrium) bifasciatum FABRICIUS, 1775

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT73 Zasięki, 15 IV 2011, 1 ex., w spróchniałej kłodzie [SK]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 1 ex., oddz. 293 [MP].

Sudety Zachodnie: WS24 „Polana Izerska” ad Świeradów-Zdrój, 10 VIII 2000, 1 ex. [SK]; WS32 szlak na Szrenicę (Karkonoski P.N.), 25 V 1997, 1 ex., w locie, leg. A.S. [SK], idem, 20 VI 2012, 1 ex. [SK]; WS32 „Śnieżne Kotły” (K.P.N.), 7 VIII 1995, 1 ex. (martwy) [SK]; WS32 góra Łabski Szczyt, 12 VIII 2004, 1 ex., leg. K.A. [SK]; WS35 Lubomierz, 14 III 2000, 1 ex., las, w leżącej kłodzie jodłowej [SK], idem, 2003, 1 ex., leg. A.S. [SK]; WS42 „Polana” (K.P.N.), 8 VII 1993, 1 ex. [MB]; WS42 „Domek Myśliwski” (K.P.N.), 25 VI 2019, 1 ex., samołówka świetlna [MB]; WS42 szlak do „Kotła Małego Stawu” (K.P.N.), 26 V 2001, 2 exx., [MP]; WS52 góra Śnieżka (K.P.N.), 27 VII 2002, 1 ex. [SK], idem., 22 V 1993, 1 ex., w stacji meteo, 1600 m n.p.m. [MB].

Gatunek rozwijający się głównie w drewnie drzew iglastych. Notowany częściej na południu kraju. Również w zachodniej Polsce liczniej występuje w pasie południowym, co potwierdzają prezentowane powyżej materiały.

Rhagium (Megarhagium) mordax (DEGEER, 1775)

Pobrzeże Bałtyku: XV47 Żoła, 2 V 1998, 1 ex., leg. G.H.G. [MP].

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 3 VI 2017, 2 exx., droga leśna, na dłuższych bukowych [MB, MP].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD02 Wilczyn, VI 1974, 1 ex., leg. A.P. [MP]; VT83 Jezioro Wysokie, 26 VIII 2016, 1 ex., na *Castanea sativa* [SK]; VT83 Marianka, 13 X 2016, 1 ex., pod korą *Quercus robur* [SK]; WT19 rez. „Dolina Ilanki” ad Torzym, 28 IV 2012, 1 ex. [MP]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 4 exx., oddz. 279 [MP]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 4 V 2015, 1 ex., oddz. 98 [MP]; WT99 Porążyn, 20 IX 1997, 1 ex. [MP], idem, 27 XII 1997, 1 ex., leg. G.H.G. [MP]; XT38 Rogalin, 4 IV 2004, 1 ex. [MP]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 15 X 1995, 1 ex., pod leżącą kłodą sosnową [SK]; XU13 Sycyn: 15 V 1997 (1 ex.), 14 X 2006 (3 exx.), 26 XI 2006 (9 exx.), 1-5 V 2007 (2 exx.), 13 II 2008 (2 exx.), 5 V 2013 (1 ex.), 8 II 2014 (1 ex.), 5 VI 2015 (1 ex.) – tereny leśne [MB]; XU22 Biedrusko, 20 V 2006, 1 ex., poligon wojskowy, grąd [SK]; XU31 Radojewo, 17 X 2006, 1 ex., park podworski [MP]; XU32 Biedrusko, 21 V 1999, 2 exx., poligon wojskowy [SK]; XU33 Słomowo: 14 IV 2008 (1 ex.), 11 V 2009 (1 ex.) – buczyna [SK].

Sudety Zachodnie: WS42 góra Chojnik ad Sobieszów, 10 V 2021, 1 ex., łąka za zamkiem, do światła, leg. R.W. [MB].

Gatunek rozwijający się głównie w drewnie drzew liściastych. Licznie notowany na obszarze całego

kraju, a w jego zachodniej części podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną w różnych zbiorowiskach leśnych.

Rhagium (Megarhagium) sycophanta
(SCHRANK, 1781)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT95 rez. „Dębowiec” ad Gubin, 31 V 2011, 1 ex., dąbrowa [MB]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 3 exx., oddz. 293 [MP]; XT93 Biniew, 24 VI 1994, 1 ex., dąbrowa, leg. U.W. [SK]; XU42 rez. „Klasztorne Modrzewie” ad Dąbrówka Kościelna, 2 VII 2006, 1 ex., leg. J.B. et M.K. [SK].

Dolny Śląsk: XS29 Pierusza, 15 V 2013, 1 ex., strząśnięty z dębu, leg. T.R. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. Znany z rozproszonych stanowisk na obszarze niemal całego kraju. W zachodniej części kraju podawany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany pojedynczo, wyłącznie na obszarach leśnych.

Rhagium (Rhagium) inquisitor (LINNAEUS, 1758)

Pobrzeże Bałtyku: WA71 Łazy, 29 III – 3 IV 2003, 1 ex., plaża nadmorska [SK]; XV47 Żoła, 2 V 1998, 1 ex., leg. G.H.G. [MP].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT09 Torzym, 28 IV 2012, 1 ex. [MP]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 5 exx., oddz. 279 [MP]; XT29 Komorniki, 18 V 2009, 1 ex., na drewnie sosnowym, leg. K.W. [MB]; XT38 Rogalin, 22 V 2007, 1 ex. [MP]; XU03 Sycyn, 28 IV 2007, 3 exx. [MP]; idem, 31 V 2015, 3 exx., tereny leśne, na sągach drewna [MB], idem, 24 IV 2022, 1 ex., nieużytki przyleśne, na rośl. zielnych [MB]; XU13 Sycyn: 24 IV – 15 V 1994 (2 exx.), 18 V 1996 (1 ex.), 1-5 V 2007 (14 exx.), 20 V 2007 (2 exx.), 23 IV 2011 (2 exx.), 30 IV 2019 (9 exx.) – tereny leśne, na drewnie sosnowym [MB]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 15 X 1995, 1 ex., pod leżącą kłodą sosnową [SK]; XU30 Poznań-Malta, 14 VI 2004, 1 ex., w pułapce lepowej na sośnie [SK]; XU41 Uzarzewo, 20 V 2007, 1 ex., leg. A.Ł. [MB]; YT04 Gołuchów, 6 IV 1988, 1 ex., leg. D.L. [MB].

Sudety Zachodnie: WS35 Lubomierz, 13 IX 1995, 1 ex., wyhodowano z poczwarki zebranej w lesie [SK], idem, 30 III 1997, 3 exx., las, pod korą ściętego pnia sosny [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami iglastymi, głównie sosnami i świerkami. Znany z całego kraju, a w zachodniej części podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wyłącznie w lasach, nierzadko na materiale łęgowym.

Rhamnusium bicolor (SCHRANK, 1781)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU04 Obrzycko, 15 VI 1994, 1 ex., leg. U.W. [SK]; XU20 Plewiska, 30 V 2013, 1 ex. [SK]; XU30 Poznań, 29 V 1998, 1 ex., leg. P.S. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z martwym drewnem drzew liściastych. Liczniej obserwowany w części środkowej i wschodniej kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkunastu stanowisk. W analizowanym materiale nieliczny, obserwowany w maju i czerwcu.

Rutpela maculata (PODA VON NEUHAUS, 1761)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT83 Jezioro Dolne, 17 VI 2021, 2 exx., przy jeziorze, na kwitających baldachach [MB]; VT95 Dzikowo, 28 V 2007, 1 ex., las mieszany, na kwiatach, leg. A.Ł. [MB]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 10 VII 2008, 2 exx., oddz. 99/100 [MB, SK], idem, 24 VI 2013, 1 ex., oddz. 98 [MP]; WU20 Sieniawa, 16 VI 2006, 1 ex., wyrobisko nieczynnej kopalni węgla brunatnego, na kwiatach [MB]; WU76 Mniszek, 28 VIII 2007, 1 ex., łąka bagienna, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Jaryszewo, 4 VI 2022, 1 ex., na rośl. runa [MB]; XU13 Sycyn: 1-17 VI 2007 (5 exx.), 17 VI 2008 (1 ex.), 9 VII 2011 (1 ex.), 9 VI 2012 (3 exx.), 5 VI 2015 (1 ex.), 12 VI 2016 (3 exx.), 24 VI 2021 (2 exx.) – tereny leśne, na kwiatach [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Ruks-Młyn, 16 VI 2019, 1 ex., łąki i zarośla, z rośl. zielnych [MB]; XU21 Poznań-Morasko, 29 VI 2011, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU22 Biedrusko, 1 VII 1999, 2♂♂1♀, poligon wojskowy, leg. U.W. [SK]; XU31 urocz. „Umultowo” ad Poznań, 21 VII 2009, 1 ex., łąka przyleśna, na kwiatach [MB]; XU32 Biedrusko ad Poznań, 25 VI 1999, 1♂, *Potentillo albae-Quercetum* [SK].

Śląsk Dolny: WS52 Karpacz-Sowia Dolina, 24 VII 2013, 2 exx., na kwiatach, leg. P.T. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z martwym drewnem drzew i krzewów liściastych. Znany z obszaru całego kraju, choć częściej obserwowany w pasie środkowym i południowym. W północno-zachodniej części kraju do niedawna dosyć rzadki, obecnie coraz częstszy. W trakcie badań obserwowany wiosną i latem, głównie na kwiatach.

Stenocorus (Stenocorus) meridianus
(LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT93 Natura 2000 Lubski Łęg Śnieżycowy ad Lubsko, 31 V 2016, 1 ex., na baldachach [SK]; XT29 Trzebaw, 29 VI 2006, 1 ex., skraj lasu [MB]; XT29 OOS Grabina Wodniczki (Wielkopolski P.N.): 22 VI 2006 (1 ex.),

27 VII 2006 (1 ex.) – w żółte miski, leg. P.T. [SK]; XT67 rez. „Dębno nad Wartą”, 27 V 2007, 2 exx., otulina rezerwatu [SK].

Śląsk Dolny: XS46 Wrocław, 17 VI 1970, 1 ex., leg. Z.Ś. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z murszejącym drewnem drzew liściastych. Znany z rozproszonych stanowisk na obszarze całego kraju. W zachodniej Polsce notowany na kilkunastu stanowiskach. W analizowanym materiale nieliczny, obserwowany głównie na kwiatach w drzewostanach bogatych w martwe drewno.

Stenurella (Nigrostenurella) nigra (LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VU63 Kaleńsko ad Kostrzyn: 14 VI 2013 (1 ex.), 27 V 2014 (1 ex.) – tereny leśne, samolówka świetlna, leg. R.W. [MB]; VV86 rez. „Wiejkowski Las” ad Wysoka Kamieńska, 1 V 1996, 1 ex., leg. P.S. [SK].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VU91 Ośno lubuskie, 30 V 2011, 3 exx., oddz. 443, dąbrowa, na rośl. zielnych [MB]; WT18 dolina rz. Gryżynki ad Gryżyna, 4 VI 2016, 4 exx., tereny leśne, na rośl. runa i podszytu [MB]; WU30 Boryszyn, 19-20 VI 2005, 1 ex., żwirownia za wsią [MB]; WU72 Chalin, 16 VI 2011, tereny leśne, do światła, leg. R.L. [MB]; XT39 Rogalin: 1 VI 1998 (1 ex.), 15 VI 2001 (1 ex.), 18 VI 2006 (1 ex.) [MP]; XT78 urocz. „Warta” ad Czeszewo, 21 V 2018, 2 exx., łąki i zarośla, na rośl. zielnych [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły: 31 V 2009 (6 exx.), 5 VII 2009 (1 ex.), 1 VI 2015 (7 exx.), 17 VI 2022 (1 ex.) – łąki i zarośla, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 23 VI 2012 (4 exx.), 29 VI 2013 (2 exx.), 2 VI 2019 (2 exx.), 3-18 VI 2022 (9 exx.) – łąki i turzycowiska, na rośl. zielnych [MB], idem, 22 V 2014, 2 exx., ols, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Sycyn: 21 VI 2013 (3 exx.), 7 VI 2014 (3 exx.), 13 VII 2022 (1 ex.) – suche nieużytki śródleśne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Kobylniki, 3 VI 2015, 2 exx., łąki, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Jaryszewo, 4-22 VI 2022, 14 exx., nieużytki przyleśne, na rośl. zielnych [MB]; XU04 Obrzycko, 23 VI 1997, 1 ex., leg. S.C. [SK], idem, 16-20 VI 2003, 1 ex. [SK]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Jaryszewo: 8 VI 2014 (5 exx.), 4 VI 2022 (8 ex.) – na rośl. runa i podszytu [MB]; XU13 Sycyn: 14 VI 2007 (1 ex.), 26-31 V 2008 (1 ex.), 17 VI 2008 (2 exx.), 8-17 VI 2012 (3 exx.), 25 V 2014 (1 ex.), 5 VI 2015 (5 exx.), 1 VII 2015 (1 ex.) – tereny leśne, na rośl. runa i podszytu [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo: 1 VI 2014 (1 ex.), 16 VI 2019 (1 ex.) – łąki i skarpa, na rośl. zielnych [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Ruks-Młyn: 12 VI 2014 (1 ex.), 16 VI

2019 (2 exx.) – łąki i zarośla [MB]; XU14 „Bagno Chlebowo” ad Chlebowo, 5 VI 2004, 2 exx., torfianki [MP]; XU31 Jez. Glinnowieckie ad Radojewo, 10 VI 1999, 1 ex., poligon wojskowy [SK]; XU32 Biedrusko, 6 VI 1999, 1 ex., poligon wojskowy, murawa na pobrzeżu drogi, leg. U.W. [SK]; XU41 dolina rz. Cybinki ad Uzarzewo, 24 V 2007, 2 exx., na rośl. zielnej [MB]; XU42 Zielonka, 7 VI 2011, 1 ex., na kwiatach leśnych, leg. A.Ł. [MB]; XU43 Rejowiec, 16 VI 2006, 2 exx. [MP];

Gatunek związany rozwojowo z murszejącym drewnem dębu, olszy i leszczyny. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, a w zachodniej części kraju podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W trakcie badań obserwowany wiosną i latem, głównie na kwitnących roślinach, nierzadko licznie.

Stenurella (Priscostenurella) bifasciata
(O.F. MÜLLER, 1776)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WU20 Sieniawa, 16 VII 2006, 1 ex., wyrobisko nieczynnej kopalni węgla brunatnego, na kwiatach [MB]; WU76 Mniszek, 14 VII 2006 (1 ex.), 11 VII 2007 (4 exx.), 1 VIII 2007 (1 ex.), – wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Rosnówko, 29 VII 1997, 1♂1♀ [SK]; XT29 Wiry, 12 VII 2006, 1 ex., skraj lasu, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT38 Rogalin: 7 VII 1997 (2♀), 29 VI 2006 (2♂2♀) [MP]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 27 VII – 10 VIII 2009 (4 exx.), 16 VII – 3 VIII 2011 (2 exx.), 19 VI 2012 (2 exx.), 3 VII 2022 (2 exx.) – łąki i turzycowiska, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Sycyn: 27 VI – 3 VII 2014 (3 exx.) – suche nieużytki przyłesne, na rośl. zielnych [MB]; XU03 Jaryszewo: 17 VI 2022 (2 exx.), 19 VII 2022 (1 ex.) – łąki i nieużytki przyłesne [MB]; XU11 Lusowo, 14 VIII 1996, 1♀ [MP, SK]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 14 VIII 1996, 1♂1♀, las [SK]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły, 9 VII 2009, 1 ex., łąka, na rośl. zielnych [MB]; XU11 Sepno: 9 VII 2007 (1♀), 17 VII 2008 (2 exx.) – wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU13 Sycyn: 1-15 VII 2007 (9 exx.), 17 VII 2011 (2 exx.), 12 VII 2015 (5 exx.) – tereny leśne, na rośl. zielnych [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 20 VII 2015, 4 exx., łąki i nieużytki, na rośl. zielnych [MB]; XU20 Poznań-Szachty, 27 VII 2002, 2 exx., na kwiatach [MB].

Gatunek rozwijający się w martwym drewnie drzew liściastych i iglastych. Znany z obszaru całego kraju, szczególnie z jego części środkowej i wschodniej. W zachodniej Polsce notowany na kilkunastu stanowiskach. W trakcie badań obserwowany latem na kwiatach, zwłaszcza na łąkach w pobliżu lasów.

Stenurella (Stenurella) melanura (LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VU63 Kaleńsko, 13 VI 2011, 1 ex., tereny leśne, samolówka świetlna, leg. R.W. [MB]; XV03 Borne Sulino, 24-26 VII 2012, 2 exx., do światła, leg. R.L. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD02 Wilczyn, 28-29 VI 1997, 1♀, leg. A.P. [MP]; WU72 Chalin, 16 VI 2011, 1 ex., tereny leśne, do światła, leg. R.L. [MB]; WU76 Mniszek, 29 VI 2007, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Wiry, 30 V 2007, 1 ex., skraj lasu, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT38 Rogalin, 22 VII 2015, 3 exx., łągi, na rośl. zielnych [MB]; XT39 Międzychód, 30 VI 2008, 1♀, do światła [MB]; XU03 Sycyn, 1 VIII 2008, 1♂ [MP], idem: 7-21 VI 2013 (3 exx.), 4-17 VII 2013 (9 exx.), 27 VI 2014 (1 ex.), 4 VII 2015 (3 exx.), 13 VII 2022 (1 ex.) – suche nieużytki przyłesne [MB]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 27 VII 2009 (1 ex.), 16 VII 2011 (1 ex.), 10-23 VI 2012 (10 exx.), 2 VIII 2012 (1 ex.) – łąki i turzycowiska, na kwiatach [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Szamotuły: 9 VII 2009 (1 ex.), – łąka, na kwiatach [MB]; XU03 dolina rz. Samy ad Kobylniki, 3 VI 2015, 6 exx., łąka i skraj olsu, na kwiatach [MB]; XU03 Jaryszewo: 17-22 VI 2022 (4 exx.), 19 VII 2022 (1 ex.) – łąki i nieużytki przyłesne, na rośl. zielnych [MB]; XU11 Lusowo, 25 VII 1994, 1♀ [MP, SK]; XU13 Sycyn: 30 V – 6 VI 1993 (2 exx.), 8-17 VI 2012 (6 exx.), 27 VI 2014 (3 exx.), 12 VII 2015 (7 exx.) – tereny leśne, na kwiatach [MB], idem, 27 VI 2014, 1 ex., nieużytki śródpolne [MB]; XU13 dolina rz. Samicy ad Ruks-Młyn: 9 VII 2011 (2 exx.), 16 VI 2019 (2 exx.) – łąki i zarośla [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 27 VII 2014, 1 ex., łąki i skarpa [MB]; XU30 Poznań-Franowo, 7 VI 1997, 2♂♂1♀ [MP]; XU30 Poznań-Garaszewo, 4 VI 1999, 1♂ [MP]; XU31 Radojewo, 15 VI 1996, 1♀, na łące, leg. S.C. [SK]; XU32 Biedrusko, 19 VI 1999, 3♂♂2♀♀, poligon wojskowy, na baldachach [SK].

Sudety Zachodnie: WS35 Lubomierz, 2 VIII 1995, 2♀♀ [SK].

Gatunek związany rozwojowo z martwym drewnem drzew liściastych i iglastych. Obserwowany licznie na obszarze całego kraju. W zachodniej Polsce podawany z kilkudziesięciu stanowisk. W analizowanym materiale liczny pod koniec wiosny i latem. Reaguje na przynętę świetlną i barwną (żółte miski).

Stictoleptura (Aredolpona) rubra (LINNAEUS, 1858)

Pobrzeże Bałtyku: WA71 Łazy, 2 VIII 1994, 1♂, plaża nadmorska [SK]; WV19 Mrzeżyno, 8-13 VII 1998, 1♂1♀, piaszczysta plaża [SK]; XV78 Wiselka (Woliński P.N.), 20 VII 2006, 1♀, plaża [MP].

Pojezierze Pomorskie: WU67 Głusko, 23 VII 2014, 1♂, tereny leśne, samołowka świetlna, leg. R.W. [MB]; XV47 Żoła: 10 VII 1997 (1♀), 14 VII 1997 (2♂♂), leg. G.H.G. [MP], idem, 7 VIII 1997, 1♀ [MP].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 10 VII 2008, 1♂, oddz. 99/100 [MB]; WU72 Chalin, 4-6 VII 2012, 1♂, tereny leśne, do światła, leg. R.L. [MB]; WU76 Mniszek, 28 VIII 2007, 1♂, wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT19 Skrzyńki, 19 VII 2007, 1♀, leśna polana, na kwiatach [MB]; XT58 leśn. Murzynówko ad Murzynowo, 14 VII 2007, 1♂, leśna polana, na kwiatach [MB]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn, 11 VIII 2015, 1♂, las, otrząsanie krzewów [MB]; XU11 Jez. Lusowskie ad Lusowo, 23 VII 1997, 1♀ [SK]; XU13 Sycyn: 22 IX 1993 (2♀♀), 15 VII 2007 (1♀), 6 VIII 2007 (2♀♀), 10 VIII 2008 (2♀♀), 6-28 VII 2008 (4 exx.) 17 VII 2008 (1♂), 9 VII 2011 (1♂), 28 VI 2022 (1♂) – tereny leśne [MB]; XU29 Głuszyna, 13 VIII 2000, 1♂, leg. A.K. [MP].

Wzgórza Trzebnickie: XS88 Działosza: 10 VII 1999 (1♂), 3 VIII 2009 (1♂ 1♀) – zabudowania gospodarcze [SK].

Sudety Zachodnie: WR99 „Błędne Skały” (P.N. Gór Stołowych), 30 VII 2003, 1♀, pod korą, leg. W.K. [SK]; WS35 Lubomierz: 13 VII 1997 (1♂), 2 VIII 2004 (1♂1♀) – w lesie [SK].

Gatunek związany rozwojowo z przegrzybiałym drewnem drzew iglastych, głównie sosen i świerków. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony. W zachodniej części kraju podawany z licznych stanowisk. W trakcie badań obserwowany latem, głównie na kwiatach i na materiale łągowym.

Stictoleptura (Maculileptura) maculicornis
(DE GEER, 1775)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD02 Wilczyn, 28-29 VI 1997, 1 ex., leg. A.P. [MP]; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn, 2 VI 2019, 1 ex., łąki i turzycowiska, na rośl. zielnych [MB]; XU04 Obrzycko, 7 VI 1994, 1 ex. [SK]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 8 VI 2014, 1 ex., dąbrowa, na rośl. runa [MB]; XU13 Sycyn: 7 VI 2008 (1 ex.), 12 VI 2009 (2 exx.) – tereny leśne, na kwiatach [MB]; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 5 VI 2015, 1 ex., łąki i nieużytki przyłesne, na roślin zielnych [MB]; XU22 Biedrusko, 1 VII 1999, 1 ex., poligon wojskowy, na kwiatach, leg. U.W. [SK]; XU32 Biedrusko, 19 VI 1999, 2 exx., poligon wojskowy, na baldachach, leg. U.W. [SK]; XU43 Skoki, 26 VI 2006, 3 exx. [MP].

Gatunek rozwijający się z przegrzybiałym drewnem drzew liściastych i iglastych. Znany z całego kraju, choć częściej obserwowany w pasie środkowym i wschodnim. W zachodniej części kraju podawany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany w czerwcu i lipcu, głównie na kwiatach.

Stictoleptura (Melanoleptura) scutellata
(FABRICIUS, 1781)

Pojezierze Pomorskie: WU68 Pustelnia (Drawieński P.N.), 17 VI 2014, 1 ex., na parkingu, w locie, leg. T.R. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew i krzewów liściastych. W Polsce notowany głównie w części południowej, na zachodzie podawany z nielicznych stanowisk. Na Pojezierzu Pomorskim znany jedynie z czterech stanowisk: Trzebiechów (KLEINE 1940), Wieleń Pomorski (KONDRAT 1996), Drawieński P.N. (ZIELIŃSKI 2001) i Kwisno (BOROWSKI i in. 2005).

Strangalia attenuata (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 10 VII 2008, 1 ex., oddz. 99/100 [SK]; WU30 Boryszyn, 19 VIII 2005, 1 ex. [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew i krzewów liściastych. W Polsce liczniej obserwowany w części środkowej i wschodniej. W części zachodniej podawany z nielicznych stanowisk. W analizowanym materiale reprezentowany przez okazy z południowej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Podsumowanie

Wśród 32 przedstawicieli podrodziny Lepturinae zaprezentowanych w powyższym opracowaniu większość stanowią gatunki szeroko rozprzestrzenione w Polsce, choć nierzadko o niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu.

Na szczególną uwagę zasługuje *Stictoleptura scutellata* (F.). Gatunek ten obserwowany jest liczniej jedynie w południowej części Polski. W części zachodniej podawany jest bardzo rzadko i znany z zaledwie kilku stanowisk. Stanowisko leżące w Drawieńskim Parku Narodowym jest potwierdzeniem jego występowania na Pojezierzu Pomorskim.

Podziękowania

Autorzy dziękują wszystkim Osobom, które przekazały materiały wykorzystane w niniejszym opracowaniu. Szczególne podziękowanie kierujemy do dr. Radosława PLEWY za cenne uwagi merytoryczne i bibliograficzne oraz weryfikację oznaczenia *Stictoleptura scutellata*.

SUMMARY

Out of 32 representatives of the subfamily Lepturinae presented in this study, the majority of them constitute species widely occurring in Poland, though often not sufficiently researched in terms of their distribution.

Stictoleptura scutellata (F.) deserves special attention. This species has been observed more numerously only from the southern part of Poland. From the western part, it has been recorded rarely and only from a few localities. The site at the Drawa National Park confirms its occurrence in the Pomeranian Lakeland.

PIŚMIENNICTWO

- Biomap 2022. Mapa Bioróżnorodności. Coleoptera. <https://baza.biomap.pl/pl> (dostęp: 14 listopada 2022).
- BOROWSKI J., BYK A., ŁĘGOWSKI D. 2005. *Lathridius pseudo-minutus* (STRAND) – chrząszcz nowy dla fauny Polski oraz inne interesujące chrząszcze (Coleoptera), odłowione w okolicach Kwisna na Pojezierzu Pomorskim. *Wiadomości Entomologiczne*, **24** (1): 44-45.
- BUNALSKI M., KONWERSKI SZ., PRZEWOŹNY M., RUTA R., WAŚALA R. 2019. Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 19. Tenebrionidae: Alleculinae. *Wiadomości Entomologiczne*, **38** (3): 167-180.
- BUNALSKI M., KONWERSKI SZ., PRZEWOŹNY M. 2020. Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 22. Cerambycidae: Cerambycinae. *Wiadomości Entomologiczne*, **39** (2): 13-22.
- BUNALSKI M., KONWERSKI SZ., PRZEWOŹNY M. 2021. Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 23. Cerambycidae: Laminae. *Wiadomości Entomologiczne*, **40** (1): 30-39.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1990. Cerambycidae i Bruchidae. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 15: 1-311.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000. Uzupełnienia tomów 2 – 21. *Katalog Fauny Polski*, **23**, 22: 1-252.
- GUTOWSKI J.M. 2006. Chrząszcze kózkowate i bogatkowate (Coleoptera: Cerambycidae, Buprestidae) rezerwatu leśno-stepowego „Bielinek” nad Odrą oraz jego okolic. *Parki Narodowe i Rezerwy Przyrody*, **25** (1): 31-64.
- GUTOWSKI J. M., RUTA R. 2004. Waloryzacja przyrodnicza gminy Tuczno (Pojezierze Zachodniopomorskie) w oparciu o wyniki wstępnych badań nad chrząszczami (Insecta: Coleoptera). *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny*, **3** (1-2): 29-63.
- HILSZCZAŃSKI J., PLEWA R. 2009. Kózkowate (Coleoptera, Cerambycidae) koron drzew w dąbrowach krotoszyńskich na podstawie odłowów do pułapek Moericke’go. *Leśne Prace Badawcze*, **70** (4): 395-401.
- HOFMAŃSKI D., KARG J. 2011. Różnorodność fauny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) w Parku Krajobrazowym im. Gen. D. Chłapowskiego. *Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski*, **17** (19): 20-26.
- KARPIŃSKI L., SZCZEPAŃSKI W., WALCZAK M. 2011. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) południowej części Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. *Acta Entomologica Silesiana*, **19**: 79-84.
- KARPIŃSKI L., SZCZEPAŃSKI W., SZCZEPAŃSKI W.T., WALCZAK M. 2014. Zgrupowania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) południowej części Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. *Parki Narodowe i Rezerwy Przyrody*, **22** (1): 53-63.
- KLEINE R. 1940. Übersicht über die in Pommern gefundenen Käfer, die im Verzeichnis von Albert Lüllwitz nicht enthalten sind. Nebst einigen Bemerkungen über schon genannte Arten. *Dohrniana*, **19**: 3-28.
- KONDRAT R. 1996. Nowe dane o występowaniu kózkowatych (Cerambycidae: Coleoptera) Szczecina i okolic. *Biuletyn Entomologiczny*, **1** (13)/4: 6.
- KORCZYŃSKI I., KUŹMIŃSKI R., ŁABĘDZKI A., MAZUR A., SZCZEPAŃSKA D. 2007. Species composition of secondary invaders and accompanying insects on thinning brush wood in pine stands. *Acta Scientiarum Polonorum, Colendarum Ratio et Industria Lignaria*, **6** (1): 37-44.
- KRUSZELNICKI L., SZCZEPAŃSKI W. 2003. Chrząszcze kózkowate (Coleoptera, Cerambycidae) Lasu Starchocińskiego we Wrocławiu. *Acta Entomologica Silesiana*, **11** (1-2): 29-33.
- LÖBL I., SMETANA A. 2010 (red.). Chrysomeloidea. *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, **6**: 1-924.
- LUTEREK R. 2000. Badania nad występowaniem i zmianami szkodliwej entomofauny na terenach popożarowych Puszczy Noteckiej. *Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, Seria Leśnictwo*, **38**: 87-112.
- MAZUR A., KLEJDYSZ T., DOBROWOLSKI M., KONWERSKI SZ., KRÓLIK R., ŁABĘDZKI A., MAZUR M.M., PRZEWOŹNY M. 2016. Chrząszcze saproksyliczne Karkonoszy. Część I – wykaz gatunków. *Acta Scientiarum Polonorum, Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria*, **15** (4): 269-295.
- MOKRZYCKI T., BYK A., BOROWSKI J. 2008. Rzadkie i reliktowe saproksylicznych chrząszczy (Coleoptera) starych dębów Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. *Parki Narodowe i Rezerwy Przyrody*, **27** (4): 43-56.
- NIEDOJAD K. 2012. Chrząszcze z nadrodziny Chrysomeloidea (Coleoptera) w Sudetach Środkowych. *Przyroda Sudetów*, **15**: 67-84.
- PLEWA R., HILSZCZAŃSKI J., JAWORSKI T. 2011. New records of some rare saproxylic beetles (Coleoptera) in Poland. *Opole Scientific Society Nature Journal*, **44**: 120-131.
- PRZEWOŹNY M. 2004. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) okolic Obrzycka w Puszczy Noteckiej. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią. Seria C – Zoologia*, **50**: 57-66.
- PRZEWOŹNY M. 2007 (2006). Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) okolic Jeziora Maltańskiego w Poznaniu. *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny*, **5** (1-2): 29-48.
- PRZEWOŹNY M. 2013. Chrząszcze (Coleoptera) okolic Jeziora Maltańskiego w Poznaniu – suplement. *Wiadomości Entomologiczne*, **32** (1): 34-41.
- RENNER K., MESSUTAT J. 2007. Untersuchungen zur Käferfauna der Umgebung von Skwierzyna im westlichen Polen (Wielkopolska). *Coleo*, **8**: 16-20 + 2 tab.
- RENNER K., MESSUTAT J. 2013. Untersuchungen zur Käferfauna der Umgebung von Skwierzyna im westlichen Polen (Wielkopolska) II. *Coleo*, **14**: 1-6.
- RUTA R. 2007. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) kserotermicznych Wzgórz Byszewickich w Dolinie Noteci. *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny*, **5** (1-2): 49-106.
- RUTA R. 2009a. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) Rynny Jezior Kuźnickich ze szczególnym uwzględnieniem rezerwatu przyrody „Kuźnik”. (ss. 150-177) [W:] P.M. OWSIANNY (red.): *Rynna Jezior Kuźnickich i rezerwat przyrody Kuźnik – bioróżnorodność, funkcjonowanie, ochrona i edukacja*. Muzeum Stanisława Staszica, Piła. 251 ss.

- RUTA R. 2009b. Materiały do znajomości zgrupowań chrząszczy (Insecta: Coleoptera) Rynny Jezior Kuźnickich. (ss. 178-183) [W:] P.M. OWSIANNY (red.): Rynna Jezior Kuźnickich i rezerwat przyrody Kuźnik – bioróżnorodność, funkcjonowanie, ochrona i edukacja. Muzeum Stanisława Staszica, Piła. 251 ss.
- RUTA R. 2014. Zabytkowy park w Kujanie koło Złotowa jako ostoja saproksylicznych chrząszczy (Insecta: Coleoptera). *Przegląd Przyrodniczy*, **25** (2): 91-100.
- RUTA R., MELKE A. 2002. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) rezerwatu „Kuźnik” koło Piły. *Roczniki Naukowe Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”*, **6**: 57-101.
- RUTA R., MELKE A. 2011. Materiały do znajomości chrząszczy (Insecta: Coleoptera) rezerwatu przyrody „Kuźnik” koło Piły. *Wiadomości Entomologiczne*, **30** (2): 84-98.
- RUTA R., GRUSZKA W., ROGALA Sz., ŻUK K. 2014. Walory przyrodnicze Borów Kujawskich. *Przegląd Przyrodniczy*, **25** (2): 3-75.
- RUTA R., MELKE A., PRZEWOŹNY M. 2011. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) rezerwatu przyrody „Czarci Staw” koło Złotowa. *Przegląd Przyrodniczy*, **22** (2): 12-31.
- RUTA R., ORZECHOWSKI R., ALEKSANDROWICZ O., BOROWSKI J., BUCHHOLZ L., KOMOSIŃSKI K., LUBECKI K., PRZEWOŹNY M. 2016. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. *Przegląd Przyrodniczy*, **29** (2): 80-97.
- SZCZEPAŃSKI W. 2017. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) wybranych obszarów Natura 2000 Górnej Odry. Praca doktorska. Uniwersytet Śląski w Katowicach. (maszynopis)
- SZCZEPAŃSKI W.T., HERCZEK A. 2019. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) wybranych obszarów Natura 2000 w dolinie górnej Odry. *Monographs of the Upper Silesian Museum*, **10**: 1-194.
- SZCZEPAŃSKI W.T., SZCZEPAŃSKI W., CZERWIŃSKI Sz., WOŹNIAK A. 2017. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Lasu Strachocińskiego we Wrocławiu zebrane w latach 2003-2016. *Roczniki Muzeum Górnos Śląskiego w Bytomiu*, **23** (online 003): 1-19.
- WALCZAK M., SZCZEPAŃSKI W.T., KARPIŃSKI L. 2015. Materiały do poznania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) Borów Zielonogórskich. *Acta Entomologica Silesiana*, **23** (online 004): 1-6.
- ZIELIŃSKI S. 2001. Wstępna analiza fauny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) Drawieńskiego Parku Narodowego. *Przegląd Przyrodniczy*, **12** (1-2): 3-24.
- ZIELIŃSKI S. 2002. Kózkowate. Monografie przyrodnicze 9. Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin. 111 ss.
- ZIELIŃSKI S. 2003. Materiały do poznania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) obiektów chronionych Ziemi Lubuskiej, Wielkopolski i Pomorza na tle zagadnień roli obumierającego i martwego drewna w ekosystemach leśnych oraz innych jednostkach ekologicznych. *Przegląd Przyrodniczy*, **14** (3-4): 91-107.
- ZIELIŃSKI S. 2004. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Lasów Mirachowskich na Pojezierzu Kaszubskim. *Rocznik Naukowy Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”*, **8**: 49-104.
- ŻURAWLEW P., KROKER W. 2022. Nowe dane o kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Wiadomości Entomologiczne*, **41** (3): 8-13.
- ŻURAWLEW P., MELKE A. 2018. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Przegląd Przyrodniczy*, **29** (2): 80-97.